

Looduskaitsetöö lähteülesanne

Tööobjekti ID: 3349
Lähteülesande ID: 5457
Tööobjekti nimi: KVVP Soodla 5 jõe elupaikade taastamine
Töögrupp: Veekogude taastamisprojektide koostamine

Tööobjekti paiknemine:

Soodla jõe (VEE1087000) lõik 5 asub Harju maakonnas Anija vallas Pillapalu küla ja Kuusalu vallas Koitjärve küla piiril. Kavandatud tööde alaga kattuvad katastriüksused 35206:002:0100, 14101:001:0854 ja 14001:003:0260.

Väärtuse seisund:

Soodla jõe lõik nr 5 on ritraalse iseloomuga hästi säilinud looduslik jõelõik. Lõik on kiirevooluline ning mineraalse põhjaga, pakkudes seega sobivaid elupaiku ja kudemistingimusi kivilembelistele kalaliikidele. Arvestades lõigu looduslikku seisundit, ei ole kavandatud ulatuslikke taastamistöid. Planeeritakse valikuline kudemispaikade taastamine Kongi silla ümbruses, eesmärgiga parandada kalade kudemistingimusi ja toetada piirkonna ökosüsteemi looduslikku toimimist.

Tööde detailne kirjeldus:

Kongi silla kandis taastatakse kokku 5 kudepadjandit lähtuvalt asendiplaanist ja vastavalt tabelile 1. Kongi sillast ülesvoolu. Materjali paigutamine objektile toimub koostöös RMK veeökoloogiga.

Ligipääs tööalale on Kongi vesiveski katastriüksuselt (tunnusega 14101:001:0854).

Materjal ladustatakse soovituslikult joonisel 1 märgitud asukohta juhul kui konkreetse maaomanikuga ei lepita kokku teisiti.

Kongi sillast vahetult alla- ja ülesvoolu paiknevate koelmupadjandite taastamiseks kallutatakse peenefraktsiooniline veeris otse sillalt jõkke. Allavoolu jääva koelmupadjandi kaldast kaugema osa veerise lisamiseks võib kasutada näiteks suurt toru, kuhu saab veerise sisse kallutada. Koelmupadjandid kujundatakse jões käsitsi ca 20 cm paksuseks padjandiks rehitsedes.

Kongi sillast ülesvoolu taastatakse kolm ca 4 x 4 x 0,2 m suuruses kudepadjandit. Veeris transporditakse jõe kaldale lähemale kudepadjandi asukohtadele ATV järelkäruga. Selleks tuleb tagada ligipääs jõesängile vasakult kaldalt. Ligipääsutrassilt tuleb raiuda võsa ja ca 15-20 puud. ATV kärust kantakse veeris edasi inimjõul (näiteks ämbritega) ning kudepadjandid kujundatakse 20 cm paksuseks kihiks rehitsedes.

Ehitustöid ei teostata masinatega veekogus olles. Tegevuste kavandamisel on arvestatud, et häiring oleks minimaalne ning välditakse muuhulgas kalda erosiooni teket.

Tööde käigus heljumi allavoolu kandumise vähendamiseks tuleb tööd läbi viia suvisel veevaesel perioodil.

Koelmupatjade taastamine

Ühe kudepadjandi planeeritud mõõtmed on 2 x 2 x 0,2 m. Kudepadjandid on ette nähtud taastada selliselt, et need ei hakkaks jões vett paisutama. Kudepadjandid taastatakse kogu lõigu ulatuses 15 m vahedega.

Kudepadjandite taastamiseks lisatakse veekogusse kruusa fraktsiooniga 16-64 mm. Sõltuvalt kruusakarjäärade võimekusest kruusa töödelda on eelistused materjali suurusele ja ettevalmistusastmele järgmised:

- sõelutud ja pestud kruus fraktsioonidega 16-32 mm ja 32-64 mm. Pestud kruus vähendab peenemate osakeste/liiva osa, millega ei teki ojas täiendavat peenema sette kandumist. Peenema ja jämedama fraktsiooni suhe võiks olla ligikaudu pooleks, ideaalis aga on peenemat fraktsiooni rohkem: $70 \pm 10\%$ d 16-64 mm ning $30 \pm 10\%$ d 32-64 mm.
- juhul kui puudub kruusa pesemise võimalus, siis peab kruus olema vähemalt sõelutud. Sõelumata kruusa mitte kasutada, et vältida peenemate osakeste ja hõljumi lisandumist veekogusse. Samal põhjusel kasutatakse võimalusel pestud kruusa.
- arvestada tuleb kruusapatjade paksusega vähemalt 20 cm.

Üldised nõuded

- tööd tuleb teha suvisel veevaesel ajal;
- töövõtja peab teavitama enne tööde alustamist maaomanikke tööde tegemise ajast;
- ohtlike ainete sattumise vältimiseks veekogusse peab tehnika tankimine kütusega toimuma veepiirist vähemalt 10 m kaugusel;
- kõik tekkinud jäätmed tuleb pärast tööde lõpetamist ära viia, jäätmete loodusesse jätmine on keelatud;
- pärast taastamistööde lõppemist, tuleb alal teha heakorratööd, sh korrastada ja taastada rikutud kaldapealne ja ligipääsud.

Tabel 1. Tööde mahud.

Lõigu nimi	Tööde ala lõigu pikkus (m)	Kudepadjandid				
		Suurus (m)	tk	m ³ /tk	m ³	Koordinaadid (xy)
Soodla jõgi 5	150	15x5x0,2	1	15	15	6575893.876, 601783.347
		6x4x0,2	1	4,8	4,8	6575888.651, 601797.866
		4x4x0,2	3	3,2	9,6	1) 6575860.671, 601818.272; 2) 6575845.92, 601832.79; 3) 6575835.47, 601854.95

Piirangud (ajaline piirang, muinsuskaitseenõuded, infrastruktuuri kaitsevöönd jm):

Tööde ala paikneb osaliselt kaitseväe keskpõlügeni alal.

Asukohakaardid

Joonis 1. Soodla jõe lõik nr 5 kavandatavate tööde ala.

Lähteülesande koostaja: Tuuli Teppo

Kuupäev: 08.10.2025